

Ommer Bissingh (1)

Bissinghbel

Op de tweede dinsdag van de hooimaand (juli) wordt in Ommen weer de Ommer Bissingh gehouden. Een jaarmarkt vermoedelijk zo oud als de stad Ommen zelf, mogelijk nog ouder. Een oud-Bissinghgebruik is het luiden van de Bissinghbel, een klein koperen luidklokje aan de vooravond van de Ommer Bissingh. Dat klokkluiden is in de loop der eeuwen altijd gebleven. Het tijdstip waarop niet (meer). Vanaf dit jaar wordt de Bissinghbel geluid op de dag van de jaarmarkt zelf: 14 juli 2015 om 9.30 uur. Dit inluiden wordt gezien als officiële opening van de Ommer Bissingh. Aangezien de financiën middelen voor de organisatie steeds minder worden lukt het de stichting Ommer Bissingh Evenementen niet meer om aan de vooravond van de Bissingh-jaarmarkt een (muziek)programma te in te vullen. Redenen om de vanouds gebruikelijke openingshandeling te verschuiven.

Sinds 1975 wordt de Bissingh ingeluid met de eeuwenoude Bissinghbel, die speciaal voor deze gelegenheid wordt gehangen in een verplaatsbare klokkenstoel. Dat inluiden gebeurde vroeger ook exact op de plek waar de Bissinghklok ooit heeft gehangen: in het oude stadhuisje aan het Vrijthof, ter hoogte waar nu een notariskantoor is gevestigd. In de loop van de tijd werd met de Bissingh-klokkenstoel geschoven zodat ook Kerkplein en Markt als decor dienden voor het in- en uitluiden van de Bissingh.

In de 19de eeuw was de Ommer Bissingh één van de druks bezochte markten in Overijssel. In een beschrijving uit die tijd staat te lezen: “De toevloed van mensen is voor zulk een kleine plaats verbazend groot, komende koopers en verkoopters uit zeer afgelegen gewesten hier te samen. De meeste huizen zijn alsdan in herbergen herschapen, omdat de gewone logementen op lange na niet kunnen toereiken tot verblijf voor de menige vreemdelingen.”

De Bissingh begon toen op zondagavond na kerk-tijd al op gang te komen: de herbergen op de markt liepen vol. Op maandagmorgen 11 uur luidde het klokje de Bissingh in. De grote toeloop van de kooplieden leidde er in het verleden toe om de Bissinghbel te luiden als teken dat de standplaatsen op de jaarmarkt bij verloting zouden worden toegewezen. Linnen en vee waren de belangrijkste handelswaar, terwijl kermisattracties de markt nog aantrekkelijker maakten.

Het luidklokje hing in de toren van het stadhuis dat toen op het Vrijthof stond. Dat stadhuisje is in 1531 gebouwd, in 1753 herbouwd en in 1957 voor straatverbreding afgebroken. Toen het carillon van het uit 1828 daterende gemeentehuis aan de Markt in gebruik werd genomen diende een van de klokken van het carillon als Bissinghbel. Het oude luidklokje heeft lange tijd op zolder gelegen van het gemeentehuis en is later verplaatst naar het Streekmuseum. Voor het in- en uitluiden van de Ommer Bissingh werd het kleine originele Bissinghklokje telkens opgehaald om vervolgens in de

houten klokkenstoel opgehangen te worden. Er zijn plannen om de Bissinghbel op te hangen in het nog te realiseren evenementenvoorzieningen op het Marktpllein.

Onkruid wieden

Het luiden van de Bissinghklok is steeds gebleven, toch zijn een aantal gebruiken rondom de jaarmarkt verdwenen. Dat waren het verplichte schoorsteenvegen en het wieden van de straten en stoepen. De Ommenaren waren als brandveiligheidsmaatregel verplicht hun schoorstenen te vegen eer de Ommer Bissingh begon. Deze verplichting werd ook door de gemeente gecontroleerd en eventuele gebreken aan de schoorsteen werden opgespoord. Verder was voorafgaande aan de Bissingh iedereen in de stad verplicht stoep en straat voor de woning van gras en onkruid te ontdoen. De Markt, Kerkplein en Vrijthof werden zelf door de gemeente gedaan. Hiervoor werden werklozen aangezocht die dagenlang, soms wekenlang op hun knieën lagen om met een mes gras, mos en onkruid tussen de toen nog veel uit kleine keitjes bestrating weg te halen.